

fige: Jeg har sat Alt overstyr, men jeg har Kongens Tillid, og i Kraft af min Stilling, i Kraft af det konstitutionelle Monarkis nødvendige Krav kræver jeg, at man bøier sig for min Politik, ellers bliver der aldrig Fred. Jeg gad vide, om den høitærede Conseilspræsident noie har tænkt over Konsekvenserne af sin Stilling, tænkt over, hvad det kan føre til i Længden, om han i Virkeligheden tror, at dette Forhold, dette delikate Forhold, er holdbart, at en Minister kommer til os, kun holdende sig i Kraft af Kongens Tillid eller under Henvisning dertil mod Repræsentationen og hævder denne sin Stilling. Jeg vil sige, at det visselig aldrig nogensinde har været Enevældens „nødvendige Krav“, at en Minister skulde stille sig saaledes, thi det har naturligtvis altid i enhver Stat, hvilken som helst Regjeringsform den end havde, været enhver Regjerings fornuftige Opgave, været Folkets naturlige Krav at blive regjeret til Fremme af det Gode, af Udviklingen, men ikke til Modstand mod Udviklingen og ikke til Modstand mod det Godes Fremme. Man kunde altsaa ikke engang sige, at det var Enevældens naturlige og nødvendige Krav, at en Statsminister, en Førsteminister, uansvarlig iøvrigt overfor det Hele, var stillet saaledes, at han siger: Min Villie gennemfører jeg trods Stemmningen i Folket. Men langt mindre vil den Stilling være mulig at holde, at Conseilspræsidenten, som sagt, nu med et finere og finere Mindretal staar som Hans Majestæt Kongens Minister — hvad han jo ønsker at kaldes — i Kampen mod os og saa mener, at det er en Stilling, som vedblivende kan holdes, og at vi Alle skulle bøie os. Nei, lad os Alle være enige om til Slutning, efterat vi i 6 Dage have forhandlet, at vi gaa herfra med det Indtryk, at denne Stilling ikke er holdbar for Ministeren, for Conseilspræsidenten, at han efter de 7 Aar har lagt tydelig for Dagen for sine Efterkommere, at Enhver, der krænker det naturlige Niemed med en fri Forfatnings Givelse og Anvendelse, ham vil det gaa saaledes som denne Minister, at hvert Aar, han lever, tilbagelægger han et Stykke Orken uden Frugter paa sin Vej. Lad os faae Erkjendelsen deraf og faae den til begge Sider; heller ikke vi kunne fornøies over at have piblt Tid og Kræfter under en saadan Kamp, og derfor mener jeg, at denne Følelse hos Repræsentationen vil være stærk nok til, at naar Betingelserne kommer tilstede, nemlig Anerkjendelse af Folkethingets Ret — hvad Udtryk man vil bruge, er mig temmelig ligegyldigt, naar blot Anerkjendelsen er tilstede —, altsaa, naar der ikke er nogen bestemt Modstand mod, hvad der er vor naturlige

Ret at kræve, saaledes som den nu er kommet fra Regjeringens Side, da skal det vise sig, at saa er Tappen for Massinen væk, saa kan den atter røre sig, saa kunne vi faae Forhandlinger igang. Lad os gaa herfra med det Indtryk — og jeg haaber ogsaa, at den høitærede Conseilspræsident vil gaa bort herfra med det Indtryk —, at vi ikke stusse os selv med Forventninger om, hvad Ministeriet nu skal gjøre i Vinter. Lad de Andre være slinke og slittige Arbeidere — jeg har ikke det Mindste imod, om alle 101 Medlemmer ville have faa travlt for det nuværende Ministerium som muligt —, men Enhver har sin Erfaring og sin Overbevisning at følge, og jeg vil sige, at om de andre yngre Mennesker brænde af Lyst til at arbejde paa unyttige Ting, paa Ting, som ikke bære Frugt, vil man nok undskylde, at en ældre Mand, som baade har villet arbejde og endnu vil det, ikke under saadanne Forhold slider sine Kræfter op til ingen Nytte. Derfor kan man ikke vente af mig, at jeg skal komme her ind i denne Valgperiode for at boie mig for en Kultusminister, naar han befaler og siger til mig, at det er min Pligt at handle saaledes og saaledes. Her er det min Pligt at handle efter min Overbevisning om, hvad der er det Rette, og det vil jeg ogsaa gjøre. Og jeg glæder mig over, at der i Virkeligheden ikke er en Gæste her i Thinget, som har givet Ministeriet nogensomhelst Forventning om at kunne udrette Andet ved fremdeles at indtage sin Plads end at uddybe Kløften der, hvor der allermindst maa være en Kløft i et konstitutionelt Land. Jeg skal slutte hermed overfor den høitærede Conseilspræsident. Jeg har sagt den høitærede Minister min Dødsattelse af Stillingen, og jeg er overbevist om, at dersom han kommer til at sidde paa sin Plads endnu i flere Aar, saa vil han dog komme til at se, at han har anvendt nogle af sit Livs bedste Kræfter paa en stadelig, unyttig og uløselig Opgave, den nemlig at gennemføre en Politik, som inødegaaer, stemmer op for Opfyldelsen af det konstitutionelle Monarkis nødvendige Krav, som er en rolig og bejndig Udvikling, der fremmer og ikke hærmer Folkets Villie og Krav.

I Forbindelse hermed skal jeg blot sige et Par Ord til det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 1ste Valgkreds (Schou), da jeg ser, at han er tilstede. Han er jo et ungt Medlem i vort Selskab, og jeg er derfor tilbøielig til at tage den Sver, som han udviser, med No, især da jeg har den Overbevisning om det ærede Medlem, at ogsaa han gjerne vilde ønske bedre Dage herinde, end vi for Tiden have, og at ogsaa han in-